

OSA3. MAAKUNNAN LIITON SELVITYS NOPEIDEN YHTEYKSIEN TARPEESTA

Pirkanmaa on maamme toiseksi suurimpana maakuntana nykyaikainen teollisuuden, kaupan, palvelujen ja koulutuksen keskittymä. Se tarjoaa asukkailleen työtä ja hyvinvointia, monipuoliset liikenneyhteydet sekä turvallisen miellyttävän elinympäristön

Pirkanmaan väkiluku on kasvanut tasaisesti ja kasvun oletetaan jatkuvan myös tulevaisuudessa, joskin hidastuneena 2000-luvun alkuun nähden. Väestön kasvun veturina on toiminut Tampereen seutukunta, jonka väkiluku on 2000-luvulla kasvanut keskimäärin 4 300 asukkaalla vuodessa. Väestö vähenee puolestaan maakunnan reuna-alueilla, etenkin Ylä-Pirkanmaalla, missä väestön määrä on laskenut läpi 2010-luvun kaikissa kunnissa.

Toimialojen rakennemuutos Pirkanmaalla on kestänyt pitkään ja aluetalouden kuvassa on tapahtunut isoja muutoksia. Pirkanmaan uusiutuminen on kuitenkin ollut vireää, mikä on näkynyt muun muassa kasvuyritysten määrässä, kasvavana yrittäjyytenä sekä muuttuvassa elinkeinorakenteessa. Pirkanmaalla on myös pyritty aktiivisesti reagoimaan maailman laajuisiin muutosilmiöihin kuten digitalisaatioon. Vaikka uusiutuminen on ollut Pirkanmaalle tyypillisempää kuin pysähtyneisyys, on tilanne viime vuosina ollut haastava alueen iskukyvyyn kannalta ja etenkin viime vuosien heikko taloustilanne on haastanut teollisuusvaltaisen ja vientivetoisen maakunnan uusiutumista.

Digitaalisten palvelujen liikevaihto Pirkanmaalla on laskenut vuoden 2013 huipputuloksesta. Alalla on ollut kuitenkin positiivista virettä viime vuosina ja digitalisoitumisen syvetessä alalle syntyy uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Digitalisaation synnyttämiin mahdollisuuksiin on Pirkanmaalla tartuttu, mistä viitteitä antaa muun muassa informaatio- ja viestintäalan runsas edustus kasvuyritysten joukossa.

Suomi rakentaa rohkeaa kansallista visiota, joka pohjaa digitaalisuuteen. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen tavoitteena on toiminnan muutos, jonka avulla parannetaan palvelujen saatavuutta ja yhdenvertaisuutta. Muutoksen tärkein väline on digitalisaatio. Jatkossa tietojärjestelmät ja uudet sähköiset palvelut tukevat asiakkaita ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia mahdollisimman hyvin. Sähköiset palvelut hoitotyössä vähentävät liikkumista ja fyysisten vierailujen tarvetta, lyhentävät työn suoritusajoja ja luovat asiakkaille turvallisuutta.

Toisena kansallisena reformina on luoda suotuisa toimintaympäristö digitaalisille palveluille, teollisen internetin sovelluksille ja uusille liiketoimintamalleille. OECD:n selvitykset marraskuussa 2015 osoittavat selvän yhteyden kuituinfraan ja työllisyyden sekä uusien yritysten syntymisen välillä. Toimivat yhteydet edesauttavat digikyvykkyyksien rakentumista.

Yhteyksien ja palvelujen tarve on Pirkanmaalla haja-asutusalueella vähintään yhtä suurta kuin kaupungeissa. Nopeat ja toimivat yhteydet ovat edellytys paikasta riippumattomaan työskentelyyn, asioimiseen ja palvelujen käyttöön. Hyvien yhteyksien avulla maaseudun elinkeinorakennetta voidaan monipuolistaa. Erityinen haaste kohdistuu taajamien ulkopuolella oleviin yrityksiin ja niiden toimintamahdollisuuksiin. Menestyminen globaaleilla markkinoilla vaatii nopeita ja syviä muutoksia tuotanto- ja liiketoimintatapoihin. Yhä enemmän työtä ja tietoa viedään verkkoon. Sisällöt ja sovellukset ovat siirtyneet pilveen ja ohjelmat päivittyvät keskitetysti ilman, että käyttäjien tarvitsee tästä huolehtia. Samoja ohjelmia voidaan käyttää kaikilla käyttäjän laitteilla. Tämä vaatii huipputehoisia yhteyksiä, joiden tulee olla kaikkien saatavilla.

Viestintäviraston vuodelta 2015 keräämien tietojen mukaan nopea 100 Mbit/s kiinteä laajakaista (toteutetaan valokuidun, kaapeli-TV-verkon tai lyhyen kuparitalajayhteyden avulla) on tarjolla 53 % Pirkanmaan kotitalouksista. Valokuitulaajakaista tarjonta ulottuu 39 % pirkanmaalaisista kotitalouksista. Alla olevaan taulukkoon on kerätty kunnittain tiedot 100 Mbit/s kiinteän laajakaistan ja valokuitulaajakaistan tarjonnasta kotitalouksiin Pirkanmaalla 2015.

Pirkanmaan kunnissa	Kiinteän laajakaistan tarjonta kotitalouksiin	Valokuitulaajakaistan tarjonta kotitalouksiin
Akaa	5 %	0-5 %
Hämeenkyrö	10 %	0-5 %
Ikaalinen	45 %	45 %
Juupajoki	0-5 %	0-5 %
Kangasala	40 %	15 %
Kihniö	0-5 %	0-5 %
Lempäälä	25 %	15 %
Mänttä-Vilppula	20 %	20 %
Nokia	40 %	25 %
Orivesi	10 %	5 %
Parkano	35 %	35 %
Pirkkala	60 %	35 %
Punkalaidun	15 %	15 %
Pälkäne	5 %	0-5 %
Ruovesi	0-5 %	0-5 %
Sastamala	20 %	20 %
Tampere	80 %	60 %
Urpjala	0-5 %	0-5 %
Valkeakoski	55 %	15 %
Vesilahti	0-5 %	0-5 %
Virrat	0-5 %	0-5 %
Ylöjärvi	25 %	5 %

Viestintävirasto teki myös kartan LTE-tekniikalla toteutettavan 100 megan mobiililaajakaistan saatavuusalueista vuoden 2015 lopussa. Kartassa 100 megan kattavuus on 76 prosenttia suomalaisista, mutta vain 4 % koko maan pinta-alasta. Käytännössä näitä yhteyksiä ei ole ennen 5G-verkon tuloa 2020-luvulla. 4G siirtää käytännössä 5-30 megaa. Tukiasemia on oltava tiheässä, jos halutaan kattavat 4G-5G verkot. Langattomat yhteydet tarvitsevat valokuituja toimiakseen. Matkaviestinverkko on kiinteää verkkoa alttiimpi muiden käyttäjien määrästä, signaalinvoimakkuudesta ja päätelaitteen ominaisuuksista johtuville nopeustason vaihteluille ja siten operaattorin lupaama nopeustaso ei ole suoraan verrattavissa kiinteän verkon laajakaistaan.